

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE GEMEENTE

Woerden

Plaats : Woerden
Gemeentenummer : 0632
Onderzoeksnummer : 293813
Datum onderzoek : 30 augustus 2017
Datum vaststelling : 23 november 2017

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	6
2	HOOFDCONCLUSIE	8
3	RESULTATEN ONDERZOEK	9
4	REACTIE VAN DE GEMEENTE	13

SAMENVATTING

De gemeente Woerden heeft het vve-beleid grotendeels op orde, maar moet het vve-beleid op één onderdeel, te weten 'Resultaten', verbeteren.

Wat gaat goed?

De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie vanuit de visie dat 'alle Woerdense kinderen dezelfde kansen moeten krijgen en de schoolloopbaan kunnen volgen die past bij hun talenten'. De gemeente realiseert voldoende vve-plekken om dit te kunnen realiseren. Voor de toeleiding van kinderen naar vve heeft de gemeente een vve-coördinator aangesteld. De gemeente heeft via deze functionaris voldoende zicht op het bereik.

Wat kan beter?

De gemeente vindt het belangrijk om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind(eren). Hiertoe ontplooit de gemeente diverse activiteiten. Wat echter nog ontbreekt, is een overkoepelende visie op ouderbetrokkenheid voorzien van duidelijke doelen aan de hand van een analyse van de ouderpopulatie.

Ook de systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau kan beter. Binnen de gemeente wordt het vve-beleid niet periodiek geëvalueerd, zodat onduidelijk is wat het resultaat van de gemeentelijke inspanning is.

Wat moet beter?

Belangrijkste verbeterpunt binnen het gemeentelijk beleid betreft de resultaten van vve. De gemeente heeft met de schoolbesturen nog geen afspraken gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. Deze afspraken met de schoolbesturen dienen uiterlijk drie maanden na definitieve vaststelling van dit rapport te zijn gemaakt.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Volgens de analyse van de digitale vragenlijst van gemeente Woerden bestaan er mogelijk risico's ten aanzien van de uitvoering van de wettelijke vve verplichtingen in deze gemeente. Wij hebben daarom besloten een onderzoek uit te voeren.

Wij hebben deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens eerder onderzoek van het vve-beleid van de gemeente.
- Analyse van aanvullend opgevraagde informatie in relevante beleidsdocumenten van de gemeente.
- Intern overleg met het team Kinderopvang over GGD-toezicht in de gemeente.
- Een gesprek met de betrokken beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van vve-beleid van gemeente Woerden.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Wij publiceren jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Kinderopvang.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek in de gemeente Woerden. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van de gemeente op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De gemeente Woerden heeft het vve-beleid op de meeste punten op orde. Van de onderzochte standaarden voldoet er één niet aan de wettelijke eisen; te weten resultaten. In de gemeente Woerden zijn namelijk nog geen resultaatafspraken op het gebied van vve met de schoolbesturen gemaakt. De gemeente heeft zich de afgelopen jaren met name gericht op de voorscholen en de schoolbesturen minder betrokken bij vve. Dit is een verbeterpunt.

De gemeente hanteert een brede doelgroepdefinitie en heeft voldoende zicht op de toeleiding en het bereik door de inzet van een vve-coördinator, die ook een handhavingstaak heeft. Omdat er binnen de gemeente sprake is van kindgebonden financiering zijn alle doelgroepkinderen bij de gemeente in beeld. De beleidsadviseurs van de gemeente onderhouden daarnaast nauw contact met de houders en de voorscholen, zodat zij weten wat de kwaliteit van vve op de locaties is. De gemeente kan haar eigen kwaliteit beter in beeld brengen door het vve-beleid periodiek te evalueren. Daarnaast verdient het ouderbeleid aandacht, omdat er geen sprake is van een visie en duidelijke doelen op het gebied van ouderbeleid aan de hand van een analyse van de populatie.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Gemeentelijk vve-beleid		Onvoldoende	Voldoende	Goed
1.1	Definitie doelgroepkind		•	
1.2	Bereik		•	
1.3	Toeleiding		•	
1.4	Doorgaande lijn		•	
1.5	Resultaten	•		
Gemeentelijk vve-beleid		Kan beter	Voldoende	Goed
1.6	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•	

Gemeentelijk beleid

In de gemeente Woerden is de Lokale Inclusie Agenda opgesteld, die erop is gericht dat elke inwoner van gemeente Woerden gelijkwaardig mee kan doen in de samenleving. In de Onderwijsagenda staat dan ook te lezen dat de gemeente vindt dat 'alle Woerdense kinderen dezelfde kansen moeten krijgen en de schoolloopbaan kunnen volgen die past bij hun talenten'. De gemeente Woerden hanteert daarom binnen vve een brede doelgroepdefinitie voor peuters:

1. Kinderen met een dreigende taalachterstand waarvan beide ouders een opleidingsniveau hebben van maximaal LBO/ VMBO-k/MBO niveau-1;
2. Kinderen met een dreigende taalachterstand van niet-westerse allochtonen of van Turkse of Poolse ouders;
3. Kinderen met een dreigende (taal)achterstand waarvan het consultatiebureau van mening is dat er extra (taal)ondersteuning geboden moet worden.

Uit het gesprek met de gemeente blijkt dat er bij de derde categorie niet alleen naar taalachterstand wordt gekeken, maar ook naar ontwikkelingsachterstand en omgevingsfactoren, zoals bijvoorbeeld het opgroeien bij dove ouders. De, door de gemeente aangestelde, vve-coördinator heeft hierin een belangrijke signaleringsfunctie. Zij werft voor vve door (laagdrempelig) contact te onderhouden met ouders. Zo legt zij huisbezoeken af en onderneemt kleine (speel)activiteiten met ouder(s) en kind(eren). Na indicatie door het consultatiebureau, die kinderen met twee jaar en drie maanden oproept, leidt de vve-coördinator hen toe naar een vve-plek. Zij is ook degene die met ouders in

contact blijft indien ouders de plek weigeren. Hierdoor heeft de gemeente goed zicht op het aantal doelgroepkinderen dat is geïndiceerd (87 kinderen in 2016) en welk percentage daarvan ook daadwerkelijk op een vve-plek wordt geplaatst (98%). Uit het jaarverslag 2016 van de coördinator blijkt dat de gemeente meer dan voldoende vve-plekken realiseert (100). De vve-coördinator heeft regelmatig overleg met de vve-locaties en de beleidsadviseurs van de gemeente. Binnen de gemeente is een koppel beleidsadviseurs verantwoordelijk voor vve. Eén van de beleidsadviseurs heeft ook het domein onderwijs in haar portefeuille; de andere naast vve ook het vluchtelingenbeleid. Hierdoor zijn er duidelijke verbindingen zichtbaar in het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente. Wat echter nog ontbreekt, is de betrokkenheid van de schoolbesturen bij het vve-beleid. De gemeente kent twee wijken, te weten Molenvliet en Schilderskwartier, met veel doelgroepkinderen. De samenwerking verloopt binnen het Brede Schooloverleg tussen de kinderopvang en de scholen in deze wijken als vanzelf. Er zijn afspraken gemaakt over het overdragen van kindgegevens, waarvoor een gemeentelijk overdrachtsformulier inclusief observatielijst beschikbaar is, en de warme overdracht. Het kennen van elkaars werkzaamheden om de doorgaande lijn te verstevigen, heeft de afgelopen jaren aandacht gehad maar kan nog verder worden uitgebouwd, aldus de gemeente.

Belangrijkste verbeterpunt binnen het gemeentelijk beleid betreft de resultaten van vve. De gemeente heeft met de schoolbesturen nog geen afspraken gemaakt over de resultaten van de vroegschoolse educatie. Deels komt dit doordat de gemeente geen vroegscholen heeft aangewezen, terwijl deze er wel lijken te zijn. Anderzijds lijkt er sprake van weinig samenwerking met de schoolbesturen vanwege het ontbreken van een subsidierelatie op dit terrein. Tijdens het gesprek met de inspectie bleek dat ook de voorscholen graag inzicht zouden willen hebben in de resultaten van de doelgroepkinderen tijdens de vroegschoolperiode. Dit lijkt een ingang om het gesprek met de schoolbesturen aan te gaan.

Vve-beleidscontext		Kan beter	Voldoende	Goed
2.1	Integraal vve-programma		•	
2.2	Ouders	•		
2.3	Externe zorg		•	
2.4	Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen		•	
2.5	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-beleidscontext

De gemeente heeft met de voorscholen afspraken gemaakt over het vve-programma en het observatiesysteem dat zij gebruiken. Deze afspraken zijn er met de (vroeg)scholen nog niet. Indien er uit observaties specifieke problemen voortkomen dan kunnen de locaties deze bespreken met een jeugdverpleegkundige van de GGD. Tot voor kort kwam deze verpleegkundige standaard om de week op de groep. De gemeente is voornemens om hierop te bezuinigen en denkt na over een nieuwe structuur. Binnen de gemeente zijn sociaal makelaars aangesteld in het kader van het beleid: één gezin, één plan.

Jaarlijks leveren alle houders een activiteitenformulier aan de gemeente aan. Dit formulier functioneert als een soort contract tussen de houder en de gemeente. Aan de hand van het (oude) inspectiekader (voor vve-locaties) geeft de houder aan welke activiteiten er dat jaar plaatsvinden inclusief de scholing. Indien de gemeente knelpunten of opvallendheden constateert, dan gaat men het gesprek met de betreffende houder aan. Daarnaast zijn de beleidsadviseurs regelmatig zelf aanwezig op de voorscholen om zich een beeld van de kwaliteit te vormen. Haar eigen kwaliteit evalueert de gemeente echter onvoldoende. Er is nog geen sprake van een cyclisch proces waarin de gemeente haar speerpunten en activiteiten op het gebied van vve periodiek evalueert om te bezien wat het resultaat van de inspanningen is.

Een tweede aandachtspunt betreft het ouderbeleid. Naar aanleiding van het vve-onderzoek dat de inspectie in 2012 in de gemeente heeft uitgevoerd, is men actief aan de slag gegaan met het onderwerp ouderbetrokkenheid. Dit heeft met name op locatieniveau geleid tot het verbeteren van de communicatie richting de ouders en het stimuleren van ouders om thuis ontwikkelingstimulerende activiteiten uit te voeren. Daarnaast voert de gemeente diverse andere projecten uit om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kinderen. Wat echter nog ontbreekt, is een overkoepelende visie op ouderbetrokkenheid met duidelijke doelen aan de hand van een analyse van de ouderpopulatie.

Vve-condities		Onvoldoende	Voldoende	Goed
3.1	De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt		•	
Vve-condities		Kan beter	Voldoende	Goed
3.2	Er is een gemeentelijk subsidiekader		•	

Vve-condities

De gemeente heeft geregeld dat de GGD bij alle voorscholen de basiskwaliteit beoordeelt. Uit de controle op de registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP) blijkt dat Kindercentrum De Verborgten Schat niet recent bezocht is en kinderdagverblijf Klein Kamerik ten onrechte geregistreerd staat als vve-aanbieder. De inspectie heeft de gemeente verzocht om het LRKP aan te passen en uit te zoeken wanneer het betreffende kindercentrum in de planning van de GGD staat.

De gemeente maakt geen gebruik van een gemeentelijk vve-subsidiekader. De gemeente Woerden werkt namelijk met een kindgebonden financiering, die rechtstreeks aan de kinderopvang wordt uitgekeerd. In het eerder genoemde activiteitenformulier worden hierover afspraken vastgelegd en ondertekend door de houder. Dit formulier bevat de indicatoren uit het (oude) vve-inspectiekader waardoor de gemeente zicht heeft op de basisvoorwaarden.

4 REACTIE VAN DE GEMEENTE

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Woerden. Wij hebben de gemeente gevraagd de ontwikkelrichting van het vve-beleid aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft de gemeente haar reactie:

Op 5 oktober 2017 hebben we uw rapport ontvangen met de bevindingen van het onderzoek naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Woerden in 2017.

Allereerst willen we u hartelijk danken voor het prettige gesprek en uw aanbevelingen. Met onze partners zijn wij overtuigd van het belang van goede voor- en vroegschoolse educatie om Woerdense kinderen dezelfde kansen te bieden.

De afgelopen jaren hebben wij, mede naar aanleiding van uw vorige rapport, gezamenlijk zowel op beleidsniveau als op de locaties, hard gewerkt om verbeteringen tot stand te brengen. De harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk heeft op verschillende niveaus veel inzet gevraagd en veel tot stand gebracht. Wij zijn trots op de vooruitgang die we op alle niveaus hebben geboekt.

We herkennen het beeld dat u van de Woerdense situatie schetst in uw rapport. De Inspectie van het Onderwijs geeft aan dat het vve-beleid grotendeels op orde is, doordat we een brede doelgroep definitie hanteren en zicht hebben op de doelgroepkinderen, door de inzet van een vve-coördinator en de kindgebonden financiering.

De komende periode besteden we met de partners aandacht aan het toekomstige OAB & VVE-beleid. De implementatie van een stevig vve-beleid willen we voortzetten, waarbij we de verbeterpunten ten aanzien van ons beleid ter harte nemen. Dit heeft echter tijd nodig, omdat we onze schoolbesturen pas begin 2018 spreken. Dit betekent dat we meer tijd moeten nemen dan de in het rapport genoemde drie maanden. Uiterlijk juni 2018 wordt het nieuwe VVE-beleid aan het college aangeboden waarin de resultaatafspraken een plek zullen hebben.

Tenslotte willen we de (pedagogisch) medewerkers, de vve-coördinator,

managers en (school)directeuren die betrokken zijn bij de uitvoering van de vve ook de credits geven die zij verdienen. Dit vraagt een grote inzet en betrokkenheid. Zoals ook in het rapport naar voren kwam geloven wij in hun goede uitvoering in de praktijk. Door gezamenlijk beleid op te stellen hopen we samen de kansen voor kinderen blijvend te verbeteren.